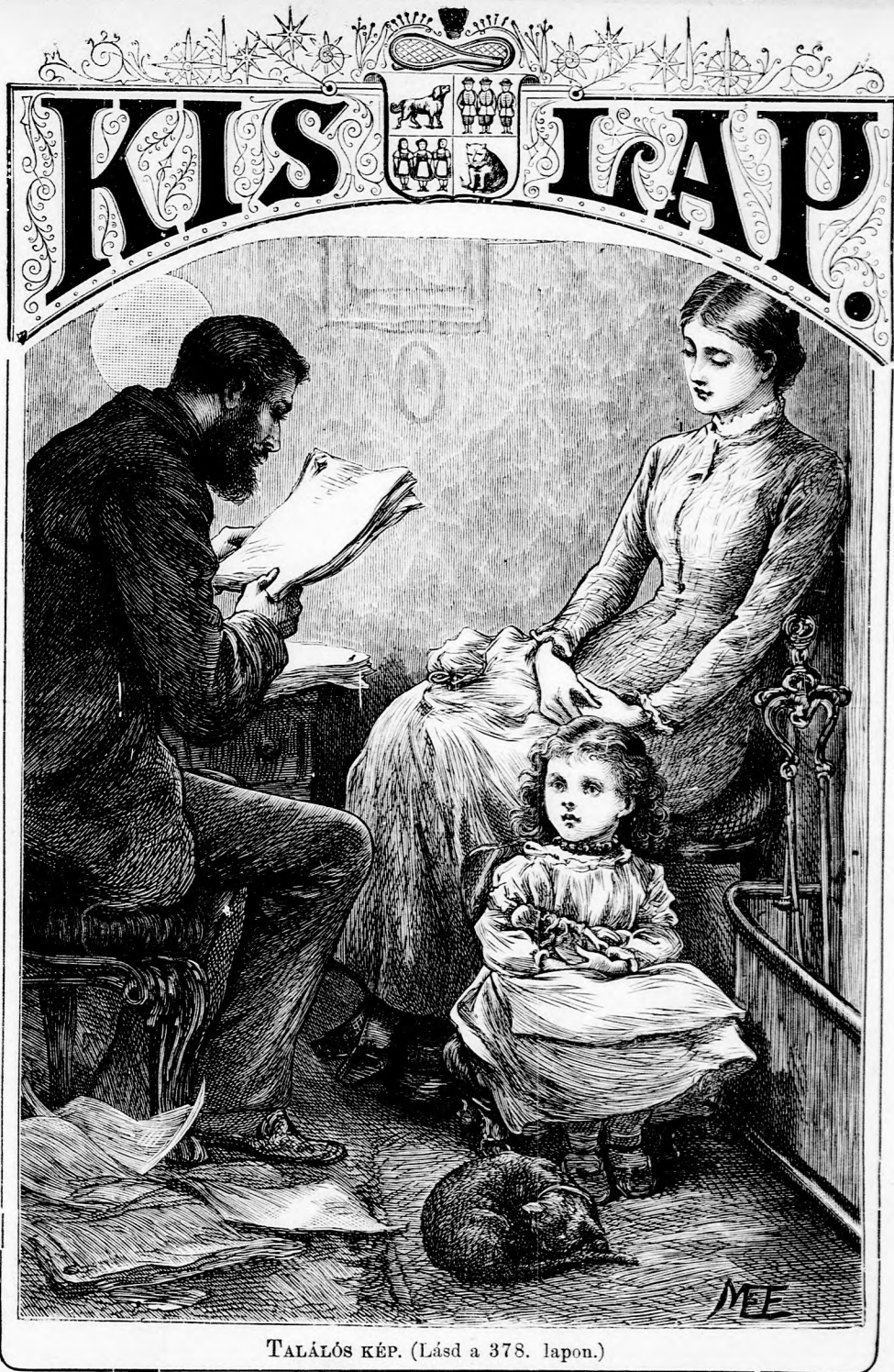

m,
a ;
ka
s :
z,
cas :
;
—
ürt,
tunk,
unk!
le —
gában :
m ! . .
n ?
dezem.

JTÖK.

19-dik számá-
ét utólag még
ss Emil, Katona

chenaem-épület.
i részv. társulat.

TALÁLÓS KÉP. (Lásd a 378. lapon.)

XXI. kötet. 24. szám.

Ára negyedévre 1 fnt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1881. december 11-én

PIROSKA.

— Elbeszélés. —
(Folytatás.)

LŐKERESTE íróeszközeit s örömmel fogott a levélíráshoz. Ugy érezte, mintha szüleivel beszélgetne ez idő alatt. Épen elkészült, mikor belépett Klára és így szólt:

— Piroska kisasszony, tessék velem jönni a nagyasszonyhoz, hivatja.

Még boritékba kellett volna tenni a levelet, aztán lepecsételni, czimezni, de a kis leány nem merte várakoztatni dédanyját; összehajtott a levelet és zsebébe dugta, nehogy valakinek kezébe kerüljön, aztán sietett Klarával dédanyjához, ki a kertre nyíló egyik szobában az ablaknál ült, egészen egyedül. Az öreg Klára csak kinyitotta az ajtót, de nem ment be Piroskával.

A kis leány nyájasan közeledett dédanyjához és illedelmesen kívánt jó reggelt, Bánréviné pedig most is komoly, éles pillantással ugyan, de szintén eléggé nyájasan nézett Piroskára.

— Jó reggelt, leányom, mondá. Nos hogy tetszik Bánrévé?

— Oh, itt minden nagyon szép, nagyon, nagyon szép! Sohasem láttam ily gyönyörű helyet.

— És mit csináltál ma reggel óta?

— Korán reggel sétáltam Elemérrel a kertben . . . aztán reggeliztünk . . . aztán . . . aztán Elemér elment a lovakat megnézni.

— Nem Elemért kérdeztem, szólt Bánréviné s hangja azonnal szigorubb lett. Azt kérdeztem, te mivel töltötted az időt?

A reggeli óta már jócskán mult idő, majdnem dél van. Mit csináltál?

Piroska egy pillanatig habozott, megmondja-e, hogy levelet irt szüleinek? Hátha dédanyjának ez nem lesz kedvére? Csak egy pillanatig gondolkozott ugyan, de Bánréviné mégis észre vette, hogy haboz.

— No's, talán olyasmit tettél, amit szégyelsz megvallani?

— Oh nem, igazán nem.

— Akkor tehát meg kell mondanod. Ne feledd, hogy előttem nem szabad semmi titkodnak lenni, amit kérdezek, arra felelni kell.

— Levelet irtam szüleimnek, szólt a leányka kissé elpirulva.

De az öreg asszony nem haragudott, mint Piroska várta; egészen nyugodt maradt, sőt fejével helyeslőleg bólintott, aztán így szólt:

— Helyesen tetted; legelőször mindig szüleidre kell gondolnod. És hol a levél? Elküldted már?

— Nem küldtem el . . . itt van.

S előhuzta zsebéből a levelet, szepelve, hogy dédanyja elveszi. De az öreg asszony, ki Piroska minden gondolatát kitalálta, félíg mosolyogva mondá:

— Ne félj, nem akarom olvasni, irhatsz szüleidnek, a mit akarsz. Irhatsz rólam is jót, rosztat, amint tetszik, nem kutatom.

Piroskának köny lopózott a szemébe.

— Oh dédanyácskám, hát mért tart engemet olyan gonosznak? mondá szelíden. Rosztat irnék dédanyámról, ki oly jó hozzám. Itt a levél, kérem olvassa el.

Az öreg asszony csak a kezével intett, hogy nem akarja olvasni, de Piroska érzékenyen sértve érezte magát az ő becsületes kis szívében s bármennyire félt különben a szigorú öreg mamától, most nem tágitott; nem feledte el atyja tanácsát, hogy ne csak ne tegyen rosszat, hanem a rossznak gyanuját se engedje magán száradni. Azért kérő hangon, de bátran ismétlé:

— Kedves dédanyám, kérem, olvassa el, mert különben nem lesz itt többé nyugtom; nem akarom, hogy engemet alattomosnak, gonosznak tartson.

Bánréviné meglepetve nézett a gyermekre, aztán elvette a levelet és elolvasta. A levél pedig így szólt:

»Kedves drága mamácskám és apácskám! Még csak tegnap váltam el tőletek, de már is azt hiszem, hogy egy esztendeje nem láttalak s úgy szeretnék ismét otthon lenni! Nem azért, mintha valami bajom volna, oh nem! sőt néha azt hiszem, hogy valami királykisasszony lett belőlem, mint a mesékben olvastam. Utazásunk igen kellemes volt. Bánréve pedig egész kis paradicsom, dédanyám pedig úgy gondoskodik rólam, mintha valami nagyuri kisasszony volnék: fényes szobám van, tele drága butorokkal, tükrökkel és olyan pompás ágygyal, hogy akármint busultam is este utánatok, kedves jó szüleim, mégis meg kell vallanom, nagyon jól aludtam. És a kastély, a kert olyan szép! Hát még milyen nagyszerű vacsoránk és reggelink volt! A jó Boris, akármilyen büszke a főztjére, bizony nem tudna ilyet főzni; a vacsoránál volt olyan étel is, hogy nem tudom mi volt; de nagyon jó volt.

»Még nem tudom, hogy fogom tölteni az időt, de attól félek, hogy akármilyen jó dolgom lesz itt, mégis csak busulni fogok, mint ma reggel. Igen, ha ti is itt volnátok! Akkor olyan boldog volnék! És tudom, drága jó mamácskám itt még hamarább meggyógyulna és akkor aztán semmi sem hiányzanék boldogságunkból. De ez persze nem lehet s én mindig aggódni fogok mamácska miatt, míg csak ismét otthon nem leszek. Bár csak elmúlt volna már ez e hat hét! Még százsorta szebb kastélyban sem maradnék, ha nem lehetek ti veletek, édes jó mamám és papám!

»De azért ne gondoljátok, hogy sirdogálással boszantom dédanyámat; tudom, hogy ez nagy hálátlanság volna, mikor ő jót akar velem. Tegnap, mikor megérkeztünk, meg is csókolt, pedig, ugy-e mamácskám, a kit megcsókolunk, azt szeretjük is? Én is szeretni fogom dédanyámat, csak hogy nem tudom, mivel bizonyítsam be neki. Mert ő nem szeret úgy csevegni, mint mamám és még nem tudom, mi van kedvére, mi nincs. De majd igyekszem, hogy eltaláljam.

»Kedves apa ígérte, hogy fog nekem írni. Oh jó apácskám, írj mentül előbb! Ugy várom a levelet, mely hirt ad rólatok! Addig is kezeiteket csókolva maradok szerető leánytok — *Piroska.*»

Piroska leste, mit mond dédanyja, de az öreg asszony nem szólt semmit és sokkal jobban tudott uralkodni magán, hogysem arczáról a kis leány láthatta volna, haragszik-e a levélért vagy sem. Bánréviné egy ideig még kezében tartotta

a levelet s érthetetlenül mormogott valamit; Piroska nem érthette meg, s dédanyja nem is akarta, mert a mit magában gondolt, ez volt:

— Ennek a gyermeknek valóban angyali tiszta, nemes szive van. Csupa jószág, szeretet, visszakivánczik a fényes kastélyból a szegénységbe, hogy anyját ápolhassa, nem kell neki a gazdagság, ha szüleivel meg nem oszthatja. Kedves, jó gyermek!

A komoly öreg asszony azonban nem árulta el, mit gondol, hanem visszaadva a levelet Piroskának, nyugodtan mondá:

— Jól van, elküldheted a levelet. Ott az íróasztalomon van horiték, levélbélyeg... és János majd elviszi a postára. Csöngess Klárának!

Piroska elintézte a levél dolgát s ekkor dédanyja maga mellé ültette, könyvet adott kezébe és így szólt:

— Szemeim már kissé gyöngülnek, olvass fel nekem... ott kezdjed, a hol meg van jegyezve.

Piroska szívesen olvasott és igazán örült, hogy valami szolgálatot tehet. Főlvolt olvasni pedig igen jól tudott, mert otthon mamájának is sokszor olvasott. Komoly, de érdekes történet volt, a mit most olvasnia kellett s dédanyja nagy figyelemmel hallgatta, néha-néha fejével bólintva, talán mert a történet, de talán mert a kis leány szép felolvasása is tetszett neki. Majdnem ebéd ideje volt, mikor Bánréviné végre így szólt:

— Elég volt. Most menj kissé a kertbe és sétálgass ebédig. Ebéd után majd mutatok valamit neked és Elemérnek.

Piroska megmondta a hirt Elemérnek s persze mindketten nagyon kíváncsiak lettek, mit fog dédanyjuk nekik mutatni. Alig várhatták az ebéd végét s ha merték volna, megsürgetik az öreg asszonyt; de erre mégsem vol bátorságuk. Szépen nyugodtan kellett ott ülniök, mig nem végre fölállt Bánréviné.

— Jöjjetek utánam! mondá.

Végig vezette őket a kastély pompás terméin s nemcsak Elemér, hanem Piroska is gyakran szeretett volna meg-megállani, hogy egyik-másik teremben valamely szép képet, tükröt s más effélét jobban megnézhessen; de Bánréviné nem állt meg s ha elmaradoztak, mindjárt hátrafordult.

— Ne bámészkodjatok! Ezt láthatjátok máskor is.

Végre egy ajtóhoz értek, mely kulccsal volt becsukva. Bánréviné kinyitotta s beléptek.

Tágas nagy teremben voltak, mely azonban nem hasonlított a többihez. Csak kevés butor volt benne, az is nagyon egyszerű; a fal sem volt drága kárpittal borítva; de e helyett valami sokkal érdekesebb látni való volta ott. A falakon köröskörül arczképek függtek, férfiak, nők, öregek, ifjak képe; a legnagyobb rész olyan öltözetben, minőt nagyon régen, még a mult századokban viseltek. Némely képen hatalmas pánczéllós vitézt lehetett látni, a másikon tisztos ősz aggastyánt, mind komoly, büszke arczczal.

— Tudjátok-e, kiket ábrázolnak e képek? kérdé Bánréviné komolyan.

A gyermekek hallgattak, bár Piroska gyanítá, hogy ez a családi arczképcsarnok.

— Tisztelettel és áhitattal nézzetek e képekre! szólta ismét az öreg asszony. Ezek a ti őseitek, családunknak rég elhunyt tagjai. Ne feledjétek, hogy e terem a legszentebb hely a kastélyban. Kiknek arczképét itt látjátok, azok mind jeles vitézek, derék férfiak, nemes szívű nők voltak, kik tündöklő példát hagytak hátra unokáikra.

Piroska valóban meghatottan, ajtósan nézett végig a képeken, míg Elemér azt sugta neki:

— Jaj de furcsa atyafiak! Valóságos maskara ruhában jártak.

— Pszt! Hogy beszélhetsz így! inté Piroska.

Bánréviné a terem tulsó végéig vezette őket, hol a falon egyik kép katonatiszti ruhát viselő férfit ábrázolt, a kép alatt pedig kis állványon szép márvány mellszobor volt látható. Az öreg asszony egy pillanatig némán nézte a képet, szobrot, s mintha könyecsepp is csillogott volna szemében; de hamar legyőzte felindulását, s ünnepies hangon mondá:

— Ezt a képet és szobrot nézzétek meg jól; mindkettőtök dédtyja, Bánrévi Gáspár, az én néhai férjem.

— A dédtyánk! suttogá Piroska s hosszan nézte a képet. Tehát katona volt?

— Az, vitéz, bátor katona s hazánk védelmében esett el... harmincz évvel ezelőtt. A csatatéren halt meg, emléke szent legyen előttetek.

Még néhány perczig nézték a képet és szobrot, aztán megindultak kifelé, mielőtt Bánréviné így szólta:

— Figyelmeztetek, hogy e terembe tudtom nélkül nem szabad belépnetek.

Ha netán az ajtót nyitva találnátok is, ne merjétek belépni. Értitek?

— Igen is, kedves dédanyám, felelé Piroska komolyan.

Elemér azonban orrát fintorgatva sugta:

— Az bizony kár, hogy ide nem szabad jönnünk... Mikor eső esik, itt pompásan lehetne játszani... akár czirkuszt is játszhatnánk.

— Ugyan Elemér! szólta a kis leány megütözve. Mire gondolsz mindig! Ebben a teremben!

— Jól van no, ha olyan szent vagy, hát nem foglak hívni, felelt a pajkos fiu nevetve.

Egyikök sem gyanítá, milyen fontos következménye lesz még ennek!

Ezután egy-két nap csöndesen, nyugalomban telt el s Piroska lassankint kezdte is már megszokni az új életet, csakhogy nem tudott olyan igazán vidám lenni, mint otthon volt. Akármit csinált mindig csak újra meg újra eszébe jutottak szülei s vágyódott vissza hozzájuk. Néha mélyen elgondolkozott, szinte könybe lábadtak szemei, de nagyon vigyázott, hogy dédanyja észre ne vegyen semmit, mert talán még megharagudnék, ha azt látná, hogy Piroska nem érzi magát boldognak. Az öreg asszony tapasztalt szemei azonban jól látták mindezt s látták azt is, mily buzgón igyekszik a jó kis leány beletörődni helyzetébe.

A komor, büszke dédanya nem szólta semmit, de néha hosszan elgondolkozva nézte Piroskát, a mint ez mellette ült és felolvasott vagy varrogatott, himezgetett. Pedig napról napra többet voltak így

együtt. A nyughatatlan Elemér nagyon örült, hogy neki jóformán egészen tettségére volt bízva, mivel töltse az időt; szaladgált, mászkált a fákon, kocsikázta magát, mert Báréviné ezt is megengedte, — Piroska pedig ezalatt ott ült dédanyja mellett. Ha szép idő volt, kísértáltak a kertbe valamely árnyas padra és nagy volt a jó Klára asszonynak meg a többi cselédnek a csodálkozásuk, mert Bárévinét most már nevetni is látták néha, a mi sok esztendő óta nem esett meg rajta. Aztán nemcsak nevetett, hanem szeliden, nyájasan beszélgetett is és ha parancsolt valamit, nem nézett oly kegyetlenül szigoruan.

— Ezt Piroska kisasszonynak köszönhetjük, mondá Klára asszony az öreg János komornoknak. Tudtam én, hogy ez a kedves leányka épen olyan jó angyala lesz ennek a kastélynak, mint volt az édes anyja.

És Klára asszonynak igaza volt, Báréviné napról napra jobban megszerette dédunokáját, ugy, hogy már alig tudott meglenni nélküle. Mihelyt Piroska másfelé időzött, az öreg asszony türelmetlenül várta s kérdezősködött, hol jár, mit csinál? És ha aztán megjött Piroska, mindig komolyan ugyan, de eléggé nyájasan beszélgetett vele, kikérdezte eddigi életéről, arról, hogy mit tanult, mire van kedve s Piroska lassanként egészen bizalmasan elmesélgetett mindent: hogy éltek hajdan a városban abban a szűk, sötét utcában: hogy lett a mama súlyos beteg s hogy kerültek végre a somlaki kedves házacskába, hol szintén szegényül ugyan, de elégedetten éltek, hol a mama lassan-

ként meg fog gyógyulni és akkor aztán megint boldogok lesznek. Aztán elbeszélte, hogy ajjától mit mindent tanult s Báréviné meggyőződött, hogy Piroska nem hiu dicsekvésből beszél, mert valóban sokat tudott már; többet, mint nálánál jóval idősebb gyermekek.

Máskor, ha valaki csak egy-két szót mondott is fölöslegesen, Báréviné rögtön elhallgattatta; most pedig egész délutánokat elcsevegett Piroskával. Klára asszony tehát nem hiába csodálkozott. Csakhogy az mégis egészen természetes dolog volt.

Természetes dolog volt azért, mert a szeretet nagyon sokat meg tud változtatni. Az öreg Báréviné hosszú, hosszú éveken egymaga, elzárkozottan élt fényes kastélyában . . . s nagyon régen nem volt közelében senki, a ki őt szerette s a kit ő szeretett volna. Egyik unokája, az Elemér atyja, messze a fővárosban élt és csak nagyon ritkán jöhetett egy-két napra látogatóba. Másik unokáját pedig, a Piroska mamáját sok, sok esztendő óta nem látta s nem is akarta látni. Az az hogy akarta volna, titokban sokszor sóhajtott utána, mert régen nagy szerette; de mikor kitört köztük a harag, megfogadta hogy soha sem bocsát meg neki, soha! És a mit ő egyszer kimondott, attól aztán nem tágitott, akármily áldozatába került is. Örömtelenül, elhagyottan élt nagy gazdagságában. Arra már nagyon öreg volt, hogy eljárjon látogatásokra, hozzá pedig nagy ritkán tévedt valaki, mert mindenki félt szigorú modorról. De ha néha eszébe jutott is, hogy jó volna megbékülni unokájával s me-

gint boldogan, vidáman élni, makacsul így szólt magához:

— Nem! Azért sem! Ő akkor engedetlen volt s azt mondtam neki, hogy többé soha se kerüljön a szemem elé! Megmondtam, ugy lesz!

De mikor a Gondviselés olyan sajátosságos utjába hozta dédunokáját, Piroskát, olyanformát gondolt, hogy a kis leányt magához veheti egy kis időre; hiszen azt nem fogadta meg, hogy dédunokáját nem fogja soha látni. Eleinte inkább csak arra gondolt, hogy Piroskát, a miért ez ekkor a városban olyan jószívűen segítette, megjutalmazza. Hiszen a kis leánynak, aki olyan szegény sorsban él, bizonyosan nagy jutalom, ha egy pár hetet a fényes kastélyban tölthet. Persze hamar belátta az öreg asszony, hogy Piroska éppen nem olyan nagyon boldog s inkább szeretne ismét otthon lenni szülei szerény hajlékában; és aztán majdnem boszankodva észrevett még más valamit is, azt, hogy neki meg nagyon nehezére esnék elválni a kis leánytól. (Folyt. köv.)

KALAND A MEDVÉVEL.

— Elbeszéli az öreg vadász bácsi. —

(Képpel a 376—377. lapokon.)

Azt kérdeitek, honnan van ez a nagy forradás itt a nyakamon? No jó, üljetek ide mellém, elmondom. Épen nem valami kellemes emlék az, mert egy veszedelmes vadászkaland emléke. Bizony kevésbe mult, hogy ott nem hagytam a bőrömet; szerencsére megfordítva történt: a medve hagyta ott utóljára az irháját és a min most itt heverésztek: ez a medvebőr volt a bundája annak a hatalmas maczkónak, melynek ezt a sebforradást köszönhetem.

Tudjátok, hogy hazánk vadregényes bérczvidékein, a Kárpátok közt sok medve tanyáz. Szenvedélyes vadász létemre több évvel ezelőtt a felvidékre utaztam egy jó barátomhoz, hogy medvékre vadásszunk s nagyon ohajtottam, hogy sikerüljön egy ilyen hatalmas vadat elejtenem. Másnap már jelentette is az erdőcsész, hogy medvenyomot talált.

Barátommal együtt korán reggel megindultunk tehát a hegységbe, fölfegyverkezve jó puskával és nagy vadászkéssel. Sokáig mentünk, kerestük a nyomot s hol megtaláltuk, hol ismét elvesztettük, a medvére csak nem akadtunk rá. De biztunk benne, hogy estig mégis ráakadunk, addig pedig meséltünk egymásnak vadászkalandokat, barátom pedig elbeszélte, hogy a különben oly veszedelmes medvét a hegyi lakosok el tudják fogni fegyver nélkül is, minden veszedelem nélkül. Mert maczkó koma nagyon torkos legény, szereti a csemegét s mohóságában nem veszi észre, mikor jut bele a bajba.

A medve, mint tudjátok, nagyon szereti a mézet. A falubeliek, mikor kilesték merre jár a maczkó, nagy edénybe mézet tesznek, de pálinkát is kevernek belé. A medve, utjában találva a neki oly kedves csemegét, mohón hozzá lát s bár nem szereti a kellemetlen szeszbüzt, mégsem hagyja ott a mézet, gyorsan fölfalja. De alig-hogy elvégezte a lakmározást, érezni kezdi a szesz hatását, részeg, tántorog, ledől aludni s oly mélyen alszik, hogy akármit lehet vele csinálni. Ekkor a lesben álló emberek előjönnek s tetszésök szerint vagy agyonütik, vagy megkötözik és hazaviszik. Egy másik csel abból áll, hogy a cselétket deszka közepére helyezik, úgy, hogy csak a deszkán végig haladva lehet hozzá jutni. A deszkából pedig hosszú, éles szögek merednek ki, de fűvel vannak eltakarva. A medve, a mint a csalétekhez siet, belelép a szögekbe, melyek megszebizik talpát úgy, hogy nem tud rálépni,

KALAND A MEDVÉVEL (Lásd a 375. lapon.)

tehetetlenné válik s dorongokkal agyon lehet ütni.

— Oh, ez nem szép, nem bátor férfiakhoz illő, mondám én. Az az igazi bátor vadász, ki még nem is lő, hanem megvárja, míg a medve két lábra állva rá akar rohanni. — ekkor a jó vadászkéssel kell ledöfni. Ezt szeretném én!

— Csakhogy ez már nagyon is veszedelmes, mert ha a döfés nem halálos, akkor a bős fenevad könnyen agyonmarczangolja a vadászt, felelé barátom.

Alig néhány percz mulva keservesen tapasztaltam, mily hiu volt dicsekvésem s mennyire igaza volt barátomnak. A mint beszélgetve mentünk, egy bokorhoz értünk, melyen át kellett törni. Én mentem elől s a mint keresztülhatoltam, szemben álltam egy hatalmas medvével. — mely a bokor tövében pihent volt s felriadva, haragos bödüléssel állt élém. Mi tagadás benne, bizony megdöbbsentem. Arra nemvolt érzésem, hogy hátra lépjek s puskámat elővéve, löjjek. Kirántottam tehát vadász-késemet, — de már ez is későn volt, mert a medve egy roppant ütéssel leterített a földre, rám lépett és a nyakamba harapott.

Barátom látta a veszedelmet, de egy pillanatig ő is csak ijedten bámult és habozott, löjjön-e? Mert ha roszul czélez, a golyó engem érhet. Nem volt azonban választás, a következő pillanatban a medve már agyonmart volna s én bizony e végzetes helyzetben már magam is azt hittem, hogy végem van. De barátom csak egy másodperczig habozott, aztán Isten nevében lött, — oly szerencsésen, hogy a medve holtan rogyott mellém a földre.

Főlkapaszkodtam s megtapogattam magamat. Nem volt más bajom, mint egy jókora, de nem veszedelmes seb a nyakamon. Baj nélkül hazatértünk.

A medve bőrét barátom nekem ajándékozta e kaland emlékeül. Pompás láb-szőnyeg lett belőle, mely mindig arra emlékeztet, hogy a medve komával szemben épen nem tanácsos dolog az elbizakodás

Találós kép.

(Képpel a czimlapon.)

OLVASTAM egy történetet
Nem régiben valahol,
Egy szelid okos leányról
És egy pajkos fiúról.

A leányka jó mamája
Gyöngye volt és szenvedő;
Férjét és kicsinyke lányát
Teljes szívből szerető.

Annak a históriának
Vége nincs is voltakép;
Ha jól tudom s nem csalódom:
Még mostan is folyik még.

De egy jelenete nagyon
Emlékemben ott maradt:
Midőn apa családjának
Olvas kéziratokat.

Csak hogy tisztán nem tudom már
Hol esett, történhetett . . .
Ugyan segítsetek már ki —
Szépen kérlek titeket!

A GARABONCZÁS NÖVENDÉKEI.

Személyek:

A MAMA. FERIKE.
A KISASSZONY. NELLIKE.

Első jelenet.

A kisasszony (asztal mellett mélyen elgondolkozva ül.) Ugy van, meg kell lennie! Nem járhatok örökké panaszra mamájokhoz, hiszen csodálom, hogy már eddig is bele nem unt . . . olyan áldott jó asszony! Tudatnom kell vele, hogy elmegyek, keressen gyermekei mellé más

nevelőnőt. (Fölkel és leverten jár föl s alá.) Mindent megtettem, a mi csak kitelt tőlem, de nem boldogulok s már belefáradtam, türelmem is kifogyott. Pedig eleinte úgy látszott, hogy nem rossz gyermekek, szerettek is, szót fogadtak s szépen tanultak . . . és most sem hiszem még hogy gonosz indulatuk. Meg nem foghatom, mi lelte őket, hogy oly rakoncátlanok lettek . . . pedig én mindig szeretettel, szeliden bántam velök; de egy pár hét óta nem használ sem a jó szó, sem a szigorúság. Ugy látszik, nem tudtam megnyerni szeretetüket . . . így aztán nem is fogok velük soha boldogulni, jobb ha elmegyek. Ha tovább is így folynának a dolgok, rest és gonosz gyermekeké válnának, de most még nem késő, más nevelőnő talán jobban ránczba szedi őket. Még ma megmondom, hogy elmegyek. (Sóhaj.) Az igaz, hogy nehezemre fog esni s szegény öreg anyám busulni fog, hogy elhagyom e jó helyet . . . mióta itt vagyok, segíthettem szegény jó anyámat s ki tudja, mikor találok megint ilyen jó állást! Oh, azok a gyermekek nem tudják, milyen bánatot okoznak nekem! De mindegy! Elhatároztam s megteszem, ma tartom velök az utolsó leczkét. (Kivülről zaj hallatszik.) Milyen zenebonát csapnak! Pedig éppen ma reggel intettem őket illedelmes viseletre. (Kinyitja az ajtót) Nellike, Ferike! Jöjjetek be, itt a leczke ideje!

Második jelenet.

A kisasszony. Nellike (alronesot hajtva),
Ferike (lapdázva)

A kisasszony. Tegyétek félre a játékszert, ideje tanulni.

Nellike (körülhajtva az abronesot a szobán s nem figyelve az intésre). Látod Feri, látod, nem esik el!

A kisasszony (szigorubban.) Nem hallottátok? Fogjátok hozzá a leczkéhez.

Ferike (folyton lapdázva.) Oh, hiszen még ráerünk.

A kisasszony (elveszi tőlük a lapdát és abronesot s félreteszi.) Mondtam, hogy itt a leczke ideje. Nellike, ülj oda az ablakhoz és folytasd az írást . . . még reggel be kellett volna végezned. Ferike, te meg ide ülj mellém, olvasni fogunk. Itt a könyv. (Kezébe adja.)

Ferike (a könyvvel lapdázva.) Oh . . . ez nagyon unalmas.

A kisasszony. De hasznos és szükséges. Csak nem akarsz tudatlan maradni?

Ferike. De hiszen olvastam ma reggel.

A kisasszony. Csakhogy nem volt benne köszönet, olyan rosszul olvastál. Reményelem, most jobban fogsz figyelni. (Leülteti maga mellé s felnyitja a könyvet.) Kezdjed itt, ennél a sornál.

Nellike (ki az asztalhoz ült volt.) Ni, mekkorra légy!

Ferike (a légy után kap.) Megvan, megvan! Megfogtam!

A kisasszony. Most nem azért vagyunk itt, hogy legyekre vadászgassunk. Egymásután, olvass! Te pedig írj, Nelli!

Ferike (arcát fintorgatva.) Jaj, ez az unalmas olvasás! Hol kezdjem?

A kisasszony (nyugodtan mutatja.) Itt!

Ferike (betűzgetve.) A . . . ba . . . ba . .

Nellike (kaczagva.) Baba? Kis baba van ott? Hogy hívják?

A kisasszony. Ne zavarj Ferikét, végezd saját dolgodat.

Ferike (olvas.) A ha . . . rát . . . ságot nem . . . csak . . . szó . . . szó . . .

Nellike (ismét kacagva.) Szósz! Oh az jó, kivált a paradicsom szósz.

A kisasszony. Már megint! Ha még egyszer közbeszólsz, büntetést kapsz. (Ferikéhez.) Folytasd.

Ferike (olvas.) Nem . . . csak . . . szó . . . val . . . hanem . . . (Ásit.) Oh, de nehéz! Meddig olvassak, kisasszony?

A kisasszony. A lap aljáig. Még alig négy szót olvastál s már azt kérdezed meddig olvass! Két oldalt fogsz olvasni!

Ferike. Jaj, az nagyon sok lesz! Megfájul bele a szemem . . . nem tudok tovább olvasni.

A kisasszony. Semmi kifogás! Olvass tovább.

Ferike. De mikor már reggel is olvastam! (Nellikéhez fordul.) Ni ni! Mit pingálsz?

Nellike. Egy nagy házat . . . nézd, milyen szép lesz.

A kisasszony (szigoruan.) Hát az irás? Rögtön hagyd abba a játékot és irj!

Nellike. Nem tudok írni, nagyon rossz a tollam.

A kisasszony (fölkel s ad neki másik tollat.) Itt van egészen új toll . . . Mit látok! Egészen tele tintáztad a papirost, melyre a feladványt kellett volna írnod.

Ferike (odamegy és nevet.) Haha! Nemcsak házat rajzoltál, hanem egész csapat disznócskát is.

A kisasszony. Végy más papírt és irj szépen.

Nellike. Nem, én nem akarok írni, nem tudok . . . fájnak az ujjaim.

A kisasszony. Gyermek, minő gonosz viselet már ez ismét? Az egyik nem akar olvasni, a másik nem akar írni; valóban szégyelhetnétek lustaságotokat.

Nellike. Oh, a kisasszony soha sincs velünk megelégedve . . . (Durczásan.) No jó, ha már ugy is pirongat, hát nem csinálunk többé semmit.

Ferike. Ugy van, nem csinálunk semmit. Nem bánom, ha megbüntet is, vagy akár ha a mamának megmondja is.

A kisasszony (komolyan, de nem haraggal.) Nem foglak büntetni, attól ne féljete. Türelmem kifogyott s ha nem akartok tanulni, magatok fogjátok magbánni leginkább.

Nellike (kissé szégyenkezve.) Hiszen én nem mondom . . . csak írni nincs kedvem . . . felmondom inkább a verset, a mit tanultam . . .

Ferike. No nem bánom, én is felmondok egy verset.

A kisasszony. Nem, azt kell tennetek, a mit én kívánok. Te Nellike, írni fogsz, te pedig, Feri, jöjj és folytasd az olvasást.

Nellike (az ablakba dőli a táblát, úgy hogy összetörik.) Nem, nem akarok írni!

Ferike. Én meg nem akarok olvasni. (Eldobja a könyvet.)

A kisasszony (szomoruan nézve reájuk.) Jól van, akkor hát vége a leczkének! (El.)

Harmadik jelenet.

Nellike. Ferike.

Nellike. Na, hála Istennek, megszabadultam ettől az unalmas irástól!

Ferike. Én meg az olvasástól. Haha! Mondtam ugy-e, hogy így lesz legjobb? Így mindig megszabadulunk a leczkétől.

Nellike. Igaz. De . . . izé . . . vetted észre, milyen furcsa komoly képpel távoztott? Nem is pirongatott, mint máskor . . .

Ferike. Az ám . . . bizonyosan a mamához ment panaszra . . .

Nellike. Az baj . . . mert a mama mindig neki ad igazat.

Ferike. Pedig nekünk van igazunk. Ugy-e? Hiszen az szörnyen unalmas, a mit a kisasszony velünk tesz . . . Ha kísértálunk, nem engedi hogy a patakban játszogassunk; ha melegünk van, nem enged még csak vizet sem inni . . . ha csak kissé tintás az ujjunk, mindjárt mosakodni küld . . . soha sem tehetünk semmit a magunk kedvére.

Nellike. Ugy van . . . és mindig csak tanulni, örökké tanulni!

Ferike. No de kifogtunk rajta, mióta Lajossal beszéltünk. Most már soha sem tanulunk. Haha! Okos fiú az a Lajos! Mondta, hogy ő is addig boszantja tanítóját, míg ez végre beleun és engedi tenni, a mit akar. Ez a derék fogás, ugy-e?

Nellike. Az az, tudod Feri, én mégis azt hiszem, hogy . . . hogy . . .

Ferike. No 's, mit?

Nellike. Tudod, mamánk mindig azt mondja, hogy az a Lajos igen vásott rossz gyermek . . . hátha majd reánk is azt mondják?

Ferike. Hm! Erre nem gondoltunk eddig.

Nellike. És nekem nem tetszik, hogy a kisasszony olyan nyugodtan ment el . . . Máskor pirongatott s előre megmondta, hogy büntetést fog kérni a mamától. Meglásd, törli a fejét valamiben.

Ferike. Oh, ne félj semmit . . . hiszen épen azt mondta, hogy nem fog büntetni.

Nellike. Épen azért félek, hogy még valami rosszabbat gondol ki. Kár is volt szót nem fogadnunk . . . végre mégis csak kell egyszer tanulnunk.

Ferike. No bizony! Ugyan miért?

Nellike. Hát . . . mindenki tud írni, olvasni . . . még Lajos is tud . . . csufolni fog, ha egyszer rajta kap, hogy mi nem tudunk semmit.

Ferike (fejét vakarva.) Ejnye, ez igaz. No, majd holnap olvasok egy egész lapot.

Nellike. Én pedig megírom a feladványomat . . . akkor a kisasszony talán nem lesz olyan komoly és szigorú . . .

Ferike. Emlékszel, eleinte, mikor idejött, olyan nyájas és jókedvű volt? Akkor szerettük is . . .

Nellike. Lám . . . én most is szeretném, csak ne kényszerítene minduntalan tanulásra.

Ferike. És mamánk mindig neki ad igazat. Fogadni mernék, hogy most megint valami borzasztó dolgot főznek ki ellenünk. De akkor majd megbánja . . . akkor holnap még durczásabb leszek, egy betűt sem olvasok, nem én! Csak azért is daczolni fogunk.

Nellike Ugy van. (Kivül hangok hallatszanak.) Jaj! Hallod? Már jönnek! Bujjunk el! Ide a ruhafogas mögé. (Elrejtőznek.)

Negyedik jelenet.

Voltak. A mama. A kisasszony.

A mama (körülnézve.) Már nincsenek itt . . . bizonyosan kiszöktek a kertbe. Mindjárt előhivatom őket.

A kisasszony. Nem, asszonyom, ne tegye; ugy is hiába volna, mert én szilárdul el vagyok tökéelve, hogy távozom.

A mama. De kedves kisasszony, hátha mégis maradhatna? Nekem teljes bizalmam van kegyedhez, tudom, hogy jó kezekre bízom gyermekeimet, nagyon sajnálnám, ha elhagyná házamat.

Nellike (sugva Ferinek.) Hallod? Mit jelenthet ez?

Ferike (szintén sugva.) Roszatsejtek . . . el akar menni végkép!

A kisasszony (meghatottan, a mamához.) Ön nagyon jó, asszonyom s higye meg, nekem is fájdalmas a válás, de meg kell lennie. Meg nem foghatom, mi az oka, hogy a gyermekek egy idő óta úgy megváltoztak? Nem bírok velők. Az még kisebb baj volna, hogy nekem kellemetlenségeket okoznak, de az már igazán nagy baj lenne, ha a rossz uton tovább haladnának.

A mama. Istenem! Hát azt hiszi a kisasszony, hogy a gyermekeim gonoszak!

A kisasszony. Nem, azt nem hiszem, sőt inkább jó szívűeknek tartom őket. De úgy látszik, én nem tudok eléggé szigorú lenni, pedig arra van szükségök.

A mama. Akkor hát vissza kell hívatom a régi nevelőnőt. Pedig azt hittem, hogy az tuiságosan szigorú és komor volt, szinte kegyetlen, nem szerette tanítványait. De hát úgy látszik, mégis csak ő reá van itt szükség.

Nellike (sugva.) Hallod, Feri? Ez borzasztó! Visszajön a régi nevelőnő!

Ferike (szintén sugva.) Végünk van! Kellett ez nekünk?

A mama (a kisasszonyhoz.) Higye meg kedves kisasszony, nagyon nehezemre esik ez a dolog . . . még pedig nemcsak gyermekeim miatt. A kegyed édes anyja . . .

A kisasszony (sóhajtva.) Igen, ő szegény nagyon busulni és szükségét fog szenvedni: most nem fogom gyámolhatni, míg újra ilyen jó állást nem kapok. De már ezen a bajon nem segíthetünk . . . majd segít a jó Isten. (Könyeit törli.)

A mama (hevesen.) Oh, ezek a gyermekek igazán bűnösök, szerencsétlenné teszik magukat is, mást is!

Nellike (könyezve sug Ferinek.) Én nem állhatom tovább. (Előugrik s a mama kezét megragadja.) O bocsáss meg jó mamácska, nem teszszük többé soha, soha!

Ferike (követi.) Nem . . . soha többé. Oh, az a gonosz Lajos csábított el . . . ő biztatott fel, hogy ne tanuljunk. (A kisasszonyhoz.) Kedves jó kisasszony, ne hagyjon el minket, nem fogunk többé makranczoskodni.

Nellike (megölelve a kisasszonyt.) Engedelmeskedni fogunk . . . meglássa . . . oh, maradjon! Ugy fogjuk szeretni!

A kisasszony (meghatottan.) Tudom, hogy jó szívetek van . . . de már elhatároztam, hogy elmegyek. Jobb ha más jó helyemre.

Nellike. Az a régi borzasztó nevelőnő . . . (Sírva a mamába kapaszkodik.) Mamácskám kedves, mamácskám, oh kérd a kisasszonyt, ne menjen el!

Ferike (szintén.) Megfogadjuk, hogy

ezentul jók leszünk... soha, soha nem hallgatunk többé a gonosz Lajosra és igyekezni fogunk, hogy megérdemeljük a kedves jó kisasszony szeretetét. Oh, ugy fogunk iparkodni, hogy jóvá tegyük hibánkat.

A mama. Kedves kisasszony, én azt hiszem, megtérésök őszinte. Engedjen kérésöknek!

A kisasszony (rövid habozás után.) Ám legyen! Tehát maradok addig, míg ígéreteket megtartják.

Ferike. Akkor hát sokáig marad, mert ezt a leczkét többé nem felejtjük el.

Nellike. Nem bizony, soha sem, kedves jó kisasszony! (Megölelik. A függöny legördül.)

Snuczi, Puczi és Miczurka.

— Nagyon bus történet 20 képben. —

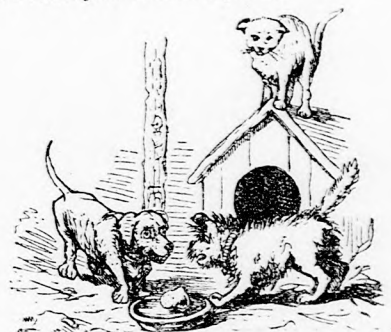
*Snuczi s Puczi jó cimborák voltak,
Együtt éltek, játszottak, csaholtak.
Futkároztak az udvaron kertben,
Voltak mindig rettentő nagy kedvben.*

*»Nyaff!« kiáltja Snuczi s dühre fortyan,
»Koff!« feleli Puczi nagy haragban.
»Nyau!« a cizca; de nem ám haragva —
Jó reményben emelkedik farka.*

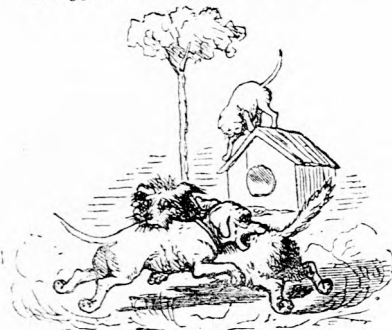
*De ma délben, hogy ebédhez fognak:
Sajnos vége lett ám a dolognak.
Őszénéznek, egymásra mordulva —
Ől tetején csak lesi Miczurka.*

*A háboru kigyúl mind tüzesbben:
Farkas-szemét néznek mind dühösben.
A háborut csak nézi Miczurka:
»Enyém lesz még«, ugy mond, »az a hurka!«*

Kerülgeti egymást a két kutyka;
Mi lesz ebből? — a jó Isten tudja!
De Miczurka ezzel sem törődik —
Az agyában hadi csel szövődik.

No már ennek a fele sem tréfa:
Egymás orra, háta nekik répa.
Csak ezt várta a Miczurka macska —
Ől tetejét csendesen elhagyja.

Im: rettentő hős bírokra szállnak —
Egymás felé karommal is vágznak.
Ezalatt ott látjátok Miczurkát,
Amint eszi azt a pompás hurkát.

Csítteg-csattog a vérengző tusa,
Foszlik a két ellen szőre-husa.
Messzünnen Miczurka csak elnézi:
A két kutyú egymást hogyan vérzi.

Egyszer-egyszer alatt van a Snuczi
Másik perczben hanyatt esik Puczi.
De Miczurkát ez nem háborgatja —
Van a tálban még hat jó falatja.

Mi lesz vége ennek a rut harcznak!
Már az egymás farkába harapnak!
Porzik a föld a dulakodásban —
Mond Miczurka: »Van ám még a tálban!»

(Vége következik.)